

Jovany

N.º 904.459

*Antigua
no servel*

En la Ciudad de Bar celona a diez y ocho de Enero de mil ochocientos noventa y cinco.

D. F. Ferrer y Vidal y Ullas, Comendador de la Real y Distinguido Orden de Isabel la Católica y Procurador de los Tribunales del Reyno, apoderado general de la Real Audiencia de Sentencia de Gallant, Marquesa de Castellborrius, y otros títulos, vinda del Sr. Sr. D. Ramon de Sentenat y de Saenz y de su hijo D. Carlos de Sentenat y de Sentenat, Marqués del expresado título, vecinos de la presente Ciudad, se pone a cuenta otorga y concede facultad a D. Baltasar Jovany y Ullas, Torrell, soltero, casado, de cuarenta años de edad, vecino de Dorrius, casa de Campo número catorce, según cédula de undécima clase expedida por el Obispo de dicho pueblo en veinte de Octubre del año último mil ochocientos noventa, señalada con el número 904 para plantar de cepas de buena clase, cuidadas y cultivadas, toda aquella pieza de tierra, sita en el término de Dorrius y lugar denominado Borque de la Tenora de cabida cinco cuarteras cinco cuartanes de terreno leguando por Oriente con el Sr. Don Juan de Batlle; a Mediodía con tierras de la Sr. Marquesa Dada, a occidente con tierras de Don Juan de Batlle, a Poniente con tierra dada a plantar a Francisco Alber, y otras por la Sr. Marquesa Dada, otorga con D. Joaquín Vallmajori, bajo los pactos y condiciones

18-196

RELACIONS ECONÒMIQUES AL MÓN RURAL:
DE L'ANTIC RÈGIM A L'ESTAT LIBERAL.

|| A || N || C ||

Nom alumne/a	
Grup/Matèria	
Data	

INTRODUCCIÓ A L'ACTIVITAT

Durant molts segles de la història, l'activitat econòmica bàsica va ser l'agricultura. En aquesta activitat hi trobem dos factors essencials : la terra i el treball. Però treballar al camp, fer de pagès, no volia dir sempre que la terra fos propietat de qui la treballava.

La propietat de la terra fou, des dels temps del feudalisme, dels nobles o feudals que s' anaren passant per herència aquesta propietat i els pagesos, els qui la conreaven.

Aquesta situació feia que s' establissin relacions socials i econòmiques entre els dos grups.

Cap a finals del segle XVIII i principis del XIX, després de la Revolució Francesa i el triomf de les idees de la burgesia, Llibertat, Igualtat i Fraternitat, trobem una transformació en la mentalitat: es passa de ser senyors a ser propietaris. i els grups socials ja no es determinen per l' origen familiar, el naixement, sinó pel poder econòmic: naixia el pensament liberal.

En aquest element didàctic, treballarem quina era aquesta relació i quines fonts trobem que ens expliquen com es regulava.

A partir de dos documents notariais - una nota de firma i un contracte d'arrendament, podrem comparar i veure quins van ser els canvis i quines les continuïtats en les relacions basades en el conreu de la terra.

Al llarg de l'activitat hauràs de donar resposta a aquestes preguntes:

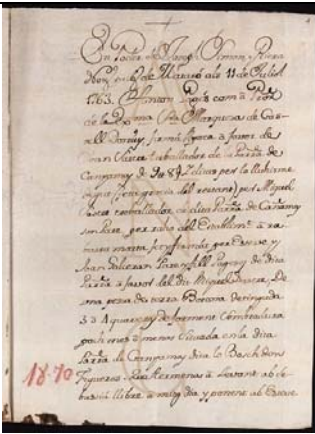
- Quins canvis va viure la família dels Sentmenat com a amos de les seves terres ?
- I els pagesos, ¿ van veure millorada la seva situació amb l'arribada de l' Estat Liberal?
- Quina era la situació de la dona en aquestes relacions ?

Amb la realització de les activitats següents volem donar-te pistes per resoldre aquestes qüestions

1. INICIEM LA RECERCA

1.1. Llegeix el text dels dos documents següents:

1.1.1. Doc 1

	<p>Nota de firma per raó de senyoria de Marianna de Sentmenat i per l'establiment a rabassa morta d'una peça de terra boscosa, fet per Esteve i Joan Galceran, pare i fill, a Joan Sastre, treballador de Banyamars.</p> <p>ANC Fons Llinatge de Sentmenat, marquesos de Castellidosrius Codi doc. 1441</p>
---	---

1.1.2. Doc. 2

	<p>Contracte d'arrendament de terres propietat de Lluïsa de Sentmenat i de Gallart, marquesa de Castellidosrius i del seu fill Carles de Sentmenat i Sentmenat, marquès del mateix títol a Pablo Jubany</p> <p>ANC Fons Llinatge de Sentmenat, marquesos de Castellidosrius Codi doc. 1410</p>
---	--

1.2. Elabora la fitxa d'identificació del document

[Procediments per a realitzar la fitxa](#)

[Enllaç a la fitxa](#)

1.3. Observa els documents

- De quin procés històric fa la ressenya el text?

- Llegeix el principi dels dos documents. Fixa't en el lloc i la data de cadascun d'ells. Trobes diferències o canvis? Quants anys han passat entre els documents?

- En què t'has basat a la fitxa bàsica per dir a quin tipus de document - personal, jurídic, econòmic - corresponen?

- Quina diferència essencial trobes entre els dos documents pel que fa a la llengua?

1.4. Amplia la informació

Al 1768, per una Pragmàtica de Carles III, la llengua catalana és bandejada en la major part de la documentació oficial, civil i eclesiàstica; i diversos textos legals proscriuen, devers la meitat del segle XIX, l'ús de la nostra llengua a l'ensenyament

- Cerca informació a la xarxa per ampliar la informació i no oblidis afegir-hi alguna imatge.

- Recordes qui era Carles III de Borbó i com havia accedit a la corona aquesta dinastia?

- Quines lleis o disposicions oficials va promulgar aquest monarca que podien representar canvis molt significatius a l'economia i la cultura de Catalunya ?

- Després d'informar-te ¿pots explicar ara el canvi de llengua entre un i altre document ?

- Pel que fa al tema ¿en què coincideixen en general els dos documents ?

2- ANÀLISI I COMPRESIÓ

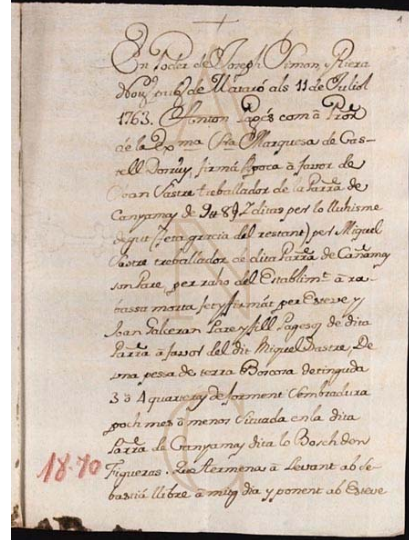
- Els dos documents parlen de tractes o acords entre diferents persones. Qui són - nom i professió - i què fan els personatges que apareixen als documents ?

	1763	1891
 La marquesa de Castellosrius	Nom	Nom
	A què es compromet	A què es compromet
 El procurador	Nom	Nom
	A què es compromet	A què es compromet
 El notari	Nom	Nom
	A què es compromet	A què es compromet
 El pagès	Nom	Nom
	A què es compromet	A què es compromet

- En ambdós documents apareixen un seguit de paraules pròpies del llenguatge jurídic i del món de l'agricultura. Subratlla la frase del document on apareixen aquestes paraules, busca què significa i assenyalat la resposta correcta:

Lluïsmes	Dret del senyor directe a rebre una part del valor de la cosa emfiteùtica o feudal que es transmet a tercera persona	☐
Lluïsmes de gra (blat)	Es diu d'una família on els nois es diuen Lluï	☐
Emfiteusi	Contracte segons el qual el propietari d'unes determinades terres cedia, a perpetuïtat, per ell i els seus descendents, el domini útil, o sigui, el dret a cultivar-les.	☐
	Tipus de conreu. Ve de l'expressió: "en fi...Treure'ls-hi"	☐
Parceria	Contracte de conreu segons el qual el pagès dona una part de la collita a l'amo de les terres	☐
	Dit d'una part de terra	☐
Rabassa morta	Nom que es donava a un terreny que no es podia conrear	☐
	Contracte de conreu utilitzat sobre tot en el conreu de la vinya. Els pagesos tenien el domini útil fins que el cep es moria, els amos tenien el domini directe sobre la terra	☐
Àpoca	Període de temps de més de cent anys	☐
	Document que acreditava el pagament per part dels oficials de la Universitat (Ajuntament a l'Antic Règim) d'un deute reconegut a les pòlisses. Era com un rebut.	☐

2.1. Document 1

	<p>Nota de firma per raó de senyoria de Marianna de Sentmenat i per l'establiment a rabassa morta d'una peça de terra boscosa, fet per Esteve I Joan Galceran, pare I fill, a Joan Sastre, treballador de Banyamars.</p> <p>ANC Fons Llinatge de Sentmenat, marquesos de Castellodorsius Codi doc. 1441</p>
---	---

2.1.1. Elabora la fitxa d'anàlisi del document

[Procediments per a realitzar la fitxa](#)

[Enllaç a la fitxa](#)

2.1.2. Analitza el document

- Qui signa l'època?

- Quin valor o material demostra que ha rebut el qui signa l'època ?

- Quina mena de contracte tenien els pagesos Esteve i Joan Galceran ?

- On se situen les terres que treballen aquests pagesos ?

- Quins altres pagesos treballen terres veïnes a les dels Galceran ?

2.2. Document 2

	<p>Contracte d'arrendament de terres propietat de Lluisa de Sentmenat i de Gallart, marquesa de Castellodorsius I del seu fill Carles de Sentmenat i Sentmenat, marquès del mateix títol a Pablo Jubany</p> <p>ANC Fons Llinatge de Sentmenat, marquesos de Castellodorsius Codi doc. 1410</p>
---	--

2.2.1. Elabora la fitxa d'anàlisi del document

[Procediments per a realitzar la fitxa](#)

[Enllaç a la fitxa](#)

2.2.2. Analitza el document

- Què li concedeixen la Marquesa i el seu fill al senyor Pau Jubany i per quina finalitat ?

- Quines condicions li posen ?

- Qui són els pagesos que treballen a les terres veïnes de les que treballarà Pau Jubany ?

3- CONCLUSIONS

- Qui paper tenen les dones en aquests documents? Quantes dones hi apareixen ?

- Quines diferències i igualtats trobaries entre la marquesa de Castellidosrius i la Maria Rambles ?

- Fixa't en els llocs que s'anomenen en els dos textos. Són algunes de les propietats del llinatge dels Sentmenat i marquesos de Dosrius. Fes-ne una relació.

- Cerca un mapa de Catalunya i senyala-hi i acoloreix les propietats dels Sentmenat que s'esmenten en aquests documents.

- Amb tota la informació que has anat elaborant amb aquesta activitat, escriu un text on expliquis quines eren les formes més habituals de propietat i treball de la terra a Catalunya entre els segles XVIII i XIX. Recorda de donar resposta a les preguntes inicials
 - Quins canvis va viure la família dels Sentmenat com a amos de les seves terres ?
 - I els pagesos, ¿ van veure millorada la seva situació amb l'arribada de l' Estat Liberal?
 - Quina era la situació de la dona en aquestes relacions ?

Imatge de la portada :

Contracte d'arrendament de terres propietat de Lluïsa de Sentmenat i de Gallart, marquesa de Castellidorsius I del seu fill Carles de Sentmenat i Sentmenat, marquès del mateix títol a Pablo Jubany

ANC -Fons *Llinatge de Sentmenat, marquesos de Castellidorsius*. Codi doc.1410

Servei Didàctic de l'Arxiu Nacional de Catalunya
Autor: Maria Calzada Olivella
2011